

ad ſæculares ſpectet, & plena ſit periculis, iuxta dicta.

Affertio 4. 40 Dico quartò. Si Conuentus aliquis sit, affirmans, in quo Cura prædicta habeatur, poſſunt Prælati ſi Beneficiū ſit annexū Conuentū. ad illam ſuſcipiēdam compellere. Sic citat n. 38. & ratio eftiquia licet Beneficiū ex ſe ſæculare ſit, dum tamen Conuentū adneſtitur, conditionem ſortitur Regularis, cùm Ecclesia Regularis ſit, & Regulari modo adminiftretur, ceflentque pericula, quæ in ſolitarii agentibus inueniuntur. Si qua autem ſunt ex conditione officij, illa quidem ministerii etiam ſunt adnexa, quæ maximè propria Ordinum Mendicantium ſunt, cùm debeant eſſe Ordinariorum Præſidium adiutores. Huius tamen oppoſitum non eſt improbable, ſi Cura in tali Conuentu omnino voluntarie ſuſcipiatur: neque inconueniens erit vltum, ſi nullus, qui talem Curam velit affumere, reperiatur; poterit enim tale Beneficiū dimitti, cuius dimiſſio libenter ab Ordinarii admittetur, cum nihil magis exoptent, quā vt Religioſi, quæ ſunt trahent, & ſæcularibus Sacerdotibus, quæ ſæculare ſunt Beneficia, traſtanda dereliquant. Si tamen ad bonum Conuentus conſeruatio Beneficij valde conſerat, non debet administratio voluntaria omnino conſeri, unde alia militat ratio, de quā diectum.

Affertio 5. pro Societate generali ter affirmans. 41 Dico quinto. Religioſi Societatis Iesu compelli poſſunt ad Parochiale curam Indorum quomodocumque illa a Superioribus fuſcipiatur. Probatur ex ampliſſimā obediētia materia, quam eius iſtitutum amplectitur. In Constitutionibus enim Parte 3. Cap. 1. §. 23. & Parte 6. Cap. 1. §. 1. dicitur obediendum eſſe in omnibus, in quibus maniſtum peccatum non cernatur: unde obligationem obediendi in Societate latius patere, quam in aliis Ordinibus affirmat P. Leſſius Lib. 2. Cap. 41. numer. 75. §. Alterum eſt: ſicut & in Ordine Minorum, quia in illius Regule Cap. 10. dicitur obediendum in omnibus, quæ non ſunt contra Regulam, vel animam: contra animam enim ſolum peccatum eſt. Pro quo & Illustrissimus Caramuel in Theologia Morali numer. 1392. ita ſcribit: Vnde Patres Iesuite, quia promittunt obediētiam in omni materia, quæ non ſit evidenter mala, poſto Superioris præcepto, tenebuntur iuxta minus probabilem ſentientiam operari, aut etiam actiones probabilitate mala elicer. Sic ille. Licet autem circa hoc limitationem aliquam eſſe admittendam doceant P. Suarez Tomo 4. de Religione, Trat. 10. Lib. 4. Cap. 12. num. 10. & seqq. P. Sancius ſupr., num. 16. & P. Palaus Cap. 4. num. 7. §. Religioſi verū. Ea tamen in iis tantum locum habere poſte, quia conformia Instituto non ſunt, quatenus conduce non poſſunt ad ſpirituale bonum proximorum, quorum ſalutē debet illa vacare: ſi autem ipſa aliquid ad prædictum finem expedire iudicauerit, non debet à materia obediētia, quam profitetur, excludi. Atqui alſumpio Parochialis curæ Indorum poſt conueniens ad ſpiritualē illorū profectum iudicari: ergo & obligari ad illam poterunt tale Instituto profitentes.

Ex loco Conſtitu- num rebus addi- probacioni. 42 Quod quidem roborari poſte ex eo, quod Parte 9. Conſtitutionum, Cap. 3. §. 20. de Generali loquens D. IGNATIVS his verbis decer- nit: Generāli loquendo in rebus omnibus, que

ad propositum Societati ſuem perfectionis, & auxilium proximorum ad Gloriam Dei faciunt, omnibus praicipere in obediētia virtute poſt. Sic ibi. Quis autem non videat ad auxilium proximorum conduce curam prædictam poſſe, idque ad Dei Gloriam, cùm Gloriam eius ex hominum ſalute singulariter propagetur? & multo illud potius, quam ex calorū magnitudine, ornatu, ſplendore, de quibus Vates ſummus: Cali enarrant Gloriam Dei. Psalm. 18. v. 1. Poteſt item roborari amplius ex eo quod citato, Cap. 3. §. 9. habetur, dum dicitur in Generali eſte potestate admittendas quacumque personas Societatis ad quælibet loca ad quamvis actionem eis, quibus vi ad proximorum auxilium Societas ſolet, exercendam. Conſtat autem Societatem Indorum Parochiale curam exercere ſolitam, in Iaponiā, Sinā, India Orientali, Brasiſiā, Nouā-Hiſpaniā, Parauariā, Nouo-Regno Granateni, Chileni, & Peruiano, atque vbi cumque ad maiorem proximorum uilitatem iudicat expedire. Licet enim, vt diximus, num. 7. & 8. Societas doctrinas prudenter & cauſiſſime detrectet; vbi tamen expedire iudicat, tale onus non refugi ſuſtinere: & ita quando tale accidit, id non ſine ſpeciali conuenientia fieri, debet ab eius filiis iudicari. Ex quo fit compelli illos ad curam Parochiale poſſe: neque tentiā illa grauium ex ipſa Societate Doctorum ſe tueri poſſe: quandoquidem pro Societate ſpecialis ratio militat iam proposita & roborata. Quemadmodum ſentientia communis eſt, Religioſi non poſſe compelli ut in Indias ſe conferant conuerſionis Gentilium vacanti, vel ad alios infideles mitti: cùm tamen in Societate ſecus accidat, vt citati docent, & etiam Ludouicus Lopez & Emmanuel Rodericus, quos pro eo laudat P. Sancius num. 47.

Alius pro eodem.

Sicut & poſſe ad Indias mitti, & alia in fideliū loca.

C A P V T VII.

Qualiter Religioſi Parochi ad visitationem ab Ordinariis faciendam teneantur.

Affertio 1. affirmans, quoad Curam Parochiale. 43 T enentur equidem, quia ſic à Sede eft Apostolica constitutum, ſic etiam Regiū Schedulis, iuxta potestationem ab eadem Sede confeſſam. Et quidem Pius V. ex cuius magis ſpeciali Indulto Religioſi poſſunt Parochiale curam exercere, dum ſtatuit in Bullā ſepiuſ allegatā, vt ſine alicuius licentiā prædictam curam exerceant, nullam de visitatione faciens mentionem: non idē cœlēndus eft illam penitus excludere, quia, vt ſepiuſ diectum eft, iuxta vulgatum Iuriſ axioma, a ſeparati non ſit illatio; & ſtat optimè Parochiale curam indepenſante à quocumque Ordinario affumi & dimitti cum Ordinarii iure circa inspectionem administrationis: & ita vbi huius iuri expreſſe derogatum non eft, debet penitus recognosci. Potestati enim Ordinariorum non detrahitur, niſi inquitum eft expreſſum. Ut ex Cap. Auditio. & Cap. Cum oīn, probat Ioannes Andreas in Cap. 1. de Privilegiis, in Sexto. §. Quantum ad iſta, Iuri Ordinariorum non deroga- tur, niſi per expreſſa.

Innocen-

Innocentius Teritus declarat Religioſos, quibus à Papa confeſſum eft, vt Eccleſias ei ſubieſtas poſſunt in propriis viſus conuertere, non auco- ritate propriā, ſed à Diocesano loci poſſeffio- nem illarum accipere debere, niſi in priuilegio aliud exprimatur: vbi ſic concludit: Quia per indulgentiam huicmodi Episcopali iuri non credimus derogerari. Habent autem Episcopi ius fundatum circa visitationem Religioſorum in hiſ, quæ cu- ram Parochiale concernunt, non ſolū per Concilium Tridentinum. Seſione 25. Cap. de Regularibus, vbi id expreſſe decidit, quæ de- cīſio anterior fuit comparatione Confeſſionis Pij Quinti: ſed etiam per iuriſ communis diſpoſitionem in Cap. Cum Capellas de Priuilegiis: quod benē expendit Dom. Solorzanuſ Cap. 17. n. 48. & 49. & quod ē re p̄ræſenti maximè videtur eſte Pius Quintus p̄fati priuilegiuſ auctor ita lu- lenter declarauit, vt videri poteſt in Collectaneis Declarationum Barboſa circa citatum Caput Tridentini. Voluit tamen (verba illius ſunt) vt in omnibus Eccleſis Parochialibus, in quibus Curam amarum, etiam laitorum exercetur, habeant Ordinarii facultatem eas Eccleſias & personas in iſdem Curam exercentes, viſitandi, & corrigendi, in hiſ dumtaxat quæ ad dictam Curam, & Sacramentorum adminiſtrationem ſpectant, ita ut ab hoc Decreto nullus vi- deatur exemplus. Sic ille ex Religioſo Pontiſex, & Religioſorum ſingularis Patrono: vt non debeant illi de hoc onere querelis interminabilibus proclamare. Pro quo & Regiū Schedulæ ex- tant, moderationem diectam, poſt variis circa il- lud altercationes & controvēſias, exprimentes: de quibus agit Mag. Grijalua in hiſtoria Auguſtini Noua-Hiſpania ad finem Etatis 3. & per plura Capita Etatis 4. Dom. Solorzanuſ Cap. 16. num. 77. & seqq. Cap. 17. num. 46. & seqq. & in Politica Lib. 4. Cap. 16. & 17. & Dom. Felicia- nus a Vega in Cap. Ceterū de Iudiciis. num. 36. Pro quibus

Specialis adiutoria circa ex- plicanda ſuas

44 Dico p̄m̄d. Episcopi viſitare Religioſos poſſunt quoad ea, quæ officium Parochiale concernunt. Conſtat ex diectis. Quæ autem ſint illa, declaratur in Regio Rescripto die 22. Junij 1624. quod per iterat alia iuſſum ad vnguem obliterari, vt videri poſte apud Dom. Solorza- num citatis locis, ibi, En lo tocante a la adminiſtración de Curas, y no en mas, viſitando las Iglesias, Sacra- mento, Chriftma, Cofradias, limosnas de ellis, y todo lo que rocar a la mera adminiſtración de los Santos Sa- cramentos, y miniftrio de Curas &c. Quæ quidem merito expreſſa ſunt, qui ad Parochiale curam manifeste ſpectant. Nomine autem Chriftmatis, Baptismatis fons etiam intelligitur, qui in aliis quibus Schedulis expreſſa eft, eo quod ad ſolemnum illius adhanciſtationem adhendit, & fonsipſe ſacriſtia Chriftmate confeſſatus: vnde & pariter accipiendo venit Oleum ſacrum pro Sacramento Extremæ uinditionis, quod eum Chriftmate ſolet aſſerari. Eccleſia item nomi- ne vienit ſacrificia, & ornamenti ſacra; circa quæ Episcopi ſpecialem debent ſolicitudinem adhendere, ſicut & circa Calices, Corporalia, & Miſſale: in hiſ enim omnibus magna ſolent indi- gitantes aduertiſti. Libri item Baptiſti, Matrimo- niorum, ac defunctorum: Eleemosyna pro Ec- cleſiis data: neque enim ad illas, quæ ex Con-

Notandum circa cri- mina per offi- cia

ſtituta Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

45 Dico ſecondo. Viſitatio p̄dicta circa mores & vitam Religioſorum non debet exten- di. Sic conſtat ex diectis, & latius innuitur in p̄dicta Schedula verbi illis: En lo tocante a la adminiſtración de Curas, y no en mas. Sed eo non con- tenti Regiū Consiliari Indiarum Regio nomi- ne per quæ pertinet: Que en los exelentes personales de los co- ſtumbres y vidas de los Religioſos Dotriñeros, no que dacen ſugertos a los Arzobispos, o Obispos, para que los preceſten de la Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

46 Dico tertio. Viſitatio p̄dicta circa Ad mores non exten- den. am.

47 Dico quarto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

48 Dico quinto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

49 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

50 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

51 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

52 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

53 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

54 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

55 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

56 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

57 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

58 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

59 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

60 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

61 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

62 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

63 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

64 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

65 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

66 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

67 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

68 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

69 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

70 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

71 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

72 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

73 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

74 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

75 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

76 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

77 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

78 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

79 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

80 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

81 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

82 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

83 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

84 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

85 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

86 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

87 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

88 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

89 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

90 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

91 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

92 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

93 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

94 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

95 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

96 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

97 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

98 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

99 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

100 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

101 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

102 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

103 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

104 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

105 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

106 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

107 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

108 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

109 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

110 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

111 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

112 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

113 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

114 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- cia

115 Dico ſexto. Viſitatio p̄dicta circa Regia Schedula modum adiutoria circa cri- mina per offi- c

secundum se spectata, licet per accidens habere possint. Ut si Religiosus alea ludat, & multas pecunias exponat, quae ratione officij proueniunt: posset namque similiter ludere, si aliunde haberet, & sic ita. Non ita si mercimonii varet, textrinas habeat, erga Indos asperè se gerat, & alia, quae secularibus Parochis ratione officij prohibentur: hæc enim nullo modo, nisi Parochi essent, exercerent. Et ita accependum quod habet P. Pellizarius Tract. 8. Cap. 4. num. 16. dum ait cum aliis comprehendit ea, quae occasio ne, colore, fauore, & auctoritate officij committuntur,

P. Pelliz. rius.
Inquisicio nem non facientiam etiam sine processu.

Non peccare grauiter, inquirentes.

Prelati ut secrete ad montendi.

Schedula Philippi 2.

Concilij Tridenti dispositio circa correctionem.

Delinquens grauiss.

stum, sic enim additur: *T que en este arduan al priuatione Virrey, que los ha de nombrar, y poder remover, à Doctrina representar las causas, para que lo haga, como se ha puniendissimo hecho, y hace en el Peru.* Potest ergo quacumque Vbi aequali gratia cauilla existente, quae ad mores Religiosi digna. spectet, eum poenam priuationis Doctrina punire: neque enim medium quid in Regia Schedula admittitur, vt scilicet puniri possit, & in Parochiali officio conseruari. Et quidem meritò: nam Religioso, qui vti exemplar virtutis, immo & perfectionis proponitur, grauiter in publico delinquenti nulla esse poena magis proportionata potest. Vnde non sunt Parochorum secularium more tractandi, quibus plura permittuntur, sed iuxta Decretalem Innocentij Tertiij de qua n. 30. Cap. Qua- facilis & liberius à suis possunt administrationibus amoueri. Tenentur autem Prorege Episcoporum deferre sententiis, alias nullius illæ roboris remanerent; & ita in Schedula adducta deciditur, verbis illis: *Sino que en caso, que se tubiere noticia de exceso, sin escribir &c.* Vbi de notitia tantum agitur, quae haberi sine inquisitione potest, & accedit cum Indi, aut alijs, scandala Parochorum Episcopis aperiunt, quod & facere possunt, si remedium alia vi non sperent, aut eam iudicent meliorem. Nec videtur peccare grauiter Episcopos, qui extra judicialiter interrogat ad notitiam hauriendam, vt à Prelatis Religiosis, quae damnabilia occurrerint, faciat emendari. Tantum enim videtur inquisitio iudicialis prohibita in ordine ad correctionem ab ipsis titulo superioris iurisdictionis adhibendam, vt ex verbis illis apparet, *Paraque los castigaren por las visitas.* Quid autem secrete admonendos Prelatos dicitur, non ideo est, quia in eo absolute secerum seruandum sit, ed quod res, de quibus agitur, sint secretæ; tunc enim Religiosi Parochi fraternè corrigendi, iuxta formam a Christo traditam. Pro quo est & Regia Schedula Philippi Secundi Ann. 1585. in quâ sic dicitur: *T que a los Religiosos, que estubieren en las dichas Doctrinas, asi mismo los visiten y corrijan en quanto a lo mas fraternalmente, teniendo particular cuenta de mirar por el honor y buena fama de los tales Religiosos: en los excesos que fueren oculitos: y que quando mas que esto fuere menester, o conuiniere, den notitia a sus Prelados paraque los castiguen: y que no lo haciendo, lo hagan ellos, conforme a lo dispuesto en el Santo Concilio de Trento.* Quod vero de rebus, quae secretæ sunt, non agatur, ex eo constat quia si Prelati remedium non adhibeant, Episcopi facultate sibi à Concilio traditi vi debent, quæ pro secretis non est, cùm ad id lex sufficiat Charitatis. Id ergo tantum secreti intimatione prescribitur, vt Religiosi Prelati judicialiter non conueniantur, sed amicabiliter; efficaciter tamen, quia res summi momenti agitur, à qua pender multorum æterna salus, & ex cuius coniunctiæ multorum sequi potest æterna damnatio. Quid autem ex Concilio Tridentino habeatur, ad quod se Regia Schedula referunt, constabit legenti seconis 25. Capit. 14. de Regularibus. Vbi breuis illa, sed valde formidanda conclusio: *Episcopo instante, à suo Superiori intra tempus ab Episcopo praesigendum, senere puniatur, ac de punitione Episcopum certiorum faciat: sin minus, à suo Superiori officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri posit.* Sic Concilium.

Quomodo autem puniendus sit, ibi non dicitur: videtur autem ex Regia Schedula manife-

Ad omnes Provincias possit extendi.

stum, sic enim additur: *T que en este arduan al priuatione Virrey, que los ha de nombrar, y poder remover, à Doctrina representar las causas, para que lo haga, como se ha puniendissimo hecho, y hace en el Peru.* Potest ergo quacumque Vbi aequali gratia cauilla existente, quae ad mores Religiosi digna. spectet, eum poenam priuationis Doctrina punire: neque enim medium quid in Regia Schedula admittitur, vt scilicet puniri possit, & in Parochiali officio conseruari. Et quidem meritò: nam Religioso, qui vti exemplar virtutis, immo & perfectionis proponitur, grauiter in publico delinquenti nulla esse poena magis proportionata potest. Vnde non sunt Parochorum secularium more tractandi, quibus plura permittuntur, sed iuxta Decretalem Innocentij Tertiij de qua n. 30. Cap. Qua- facilis & liberius à suis possunt administrationibus amoueri. Tenentur autem Prorege Episcoporum deferre sententiis, alias nullius illæ roboris remanerent; & ita in Schedula adducta deciditur, verbis illis: *Sino que en caso, que se tubiere noticia de exceso, sin escribir &c.* Vbi de notitia tantum agitur, quae haberi sine inquisitione potest, & accedit cum Indi, aut alijs, scandala Parochorum Episcopis aperiunt, quod & facere possunt, si remedium alia vi non sperent, aut eam iudicent meliorem. Nec videtur peccare grauiter Episcopos, qui extra judicialiter interrogat ad notitiam hauriendam, vt à Prelatis Religiosis, quae damnabilia occurrerint, faciat emendari. Tantum enim videtur inquisitio iudicialis prohibita in ordine ad correctionem ab ipsis titulo superioris iurisdictionis adhibendam, vt ex verbis illis apparet, *Paraque los castigaren por las visitas.* Quid autem secrete admonendos Prelatos dicitur, non ideo est, quia in eo absolute secerum seruandum sit, ed quod res, de quibus agitur, sint secretæ; tunc enim Religiosi Parochi fraternè corrigendi, iuxta formam a Christo traditam. Pro quo est & Regia Schedula Philippi Secundi Ann. 1585. in quâ sic dicitur: *T que a los Religiosos, que estubieren en las dichas Doctrinas, asi mismo los visiten y corrijan en quanto a lo mas fraternalmente, teniendo particular cuenta de mirar por el honor y buena fama de los tales Religiosos: en los excesos que fueren oculitos: y que quando mas que esto fuere menester, o conuiniere, den notitia a sus Prelados paraque los castiguen: y que no lo haciendo, lo hagan ellos, conforme a lo dispuesto en el Santo Concilio de Trento.* Quod vero de rebus, quae secretæ sunt, non agatur, ex eo constat quia si Prelati remedium non adhibeant, Episcopi facultate sibi à Concilio traditi vi debent, quæ pro secretis non est, cùm ad id lex sufficiat Charitatis. Id ergo tantum secreti intimatione prescribitur, vt Religiosi Prelati judicialiter non conueniantur, sed amicabiliter; efficaciter tamen, quia res summi momenti agitur, à qua pender multorum æterna salus, & ex cuius coniunctiæ multorum sequi potest æterna damnatio. Quid autem ex Concilio Tridentino habeatur, ad quod se Regia Schedula referunt, constabit legenti seconis 25. Capit. 14. de Regularibus. Vbi breuis illa, sed valde formidanda conclusio: *Episcopo instante, à suo Superiori intra tempus ab Episcopo praesigendum, senere puniatur, ac de punitione Episcopum certiorum faciat: sin minus, à suo Superiori officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri posit.* Sic Concilium.

Quomodo autem puniendus sit, ibi non dicitur: videtur autem ex Regia Schedula manife-

stum, sic enim additur: *T que en este arduan al priuatione Virrey, que los ha de nombrar, y poder remover, à Doctrina representar las causas, para que lo haga, como se ha puniendissimo hecho, y hace en el Peru.* Potest ergo quacumque Vbi aequali gratia cauilla existente, quae ad mores Religiosi digna. spectet, eum poenam priuationis Doctrina punire: neque enim medium quid in Regia Schedula admittitur, vt scilicet puniri possit, & in Parochiali officio conseruari. Et quidem meritò: nam Religioso, qui vti exemplar virtutis, immo & perfectionis proponitur, grauiter in publico delinquenti nulla esse poena magis proportionata potest. Vnde non sunt Parochorum secularium more tractandi, quibus plura permittuntur, sed iuxta Decretalem Innocentij Tertiij de qua n. 30. Cap. Qua- facilis & liberius à suis possunt administrationibus amoueri. Tenentur autem Prorege Episcoporum deferre sententiis, alias nullius illæ roboris remanerent; & ita in Schedula adducta deciditur, verbis illis: *Sino que en caso, que se tubiere noticia de exceso, sin escribir &c.* Vbi de notitia tantum agitur, quae haberi sine inquisitione potest, & accedit cum Indi, aut alijs, scandala Parochorum Episcopis aperiunt, quod & facere possunt, si remedium alia vi non sperent, aut eam iudicent meliorem. Nec videtur peccare grauiter Episcopos, qui extra judicialiter interrogat ad notitiam hauriendam, vt à Prelatis Religiosis, quae damnabilia occurrerint, faciat emendari. Tantum enim videtur inquisitio iudicialis prohibita in ordine ad correctionem ab ipsis titulo superioris iurisdictionis adhibendam, vt ex verbis illis apparet, *Paraque los castigaren por las visitas.* Quid autem secrete admonendos Prelatos dicitur, non ideo est, quia in eo absolute secerum seruandum sit, ed quod res, de quibus agitur, sint secretæ; tunc enim Religiosi Parochi fraternè corrigendi, iuxta formam a Christo traditam. Pro quo est & Regia Schedula Philippi Secundi Ann. 1585. in quâ sic dicitur: *T que a los Religiosos, que estubieren en las dichas Doctrinas, asi mismo los visiten y corrijan en quanto a lo mas fraternalmente, teniendo particular cuenta de mirar por el honor y buena fama de los tales Religiosos: en los excesos que fueren oculitos: y que cuando mas que esto fuere menester, o conuiniere, den notitia a sus Prelados paraque los castiguen: y que no lo haciendo, lo hagan ellos, conforme a lo dispuesto en el Santo Concilio de Trento.* Quod vero de rebus, quae secretæ sunt, non agatur, ex eo constat quia si Prelati remedium non adhibeant, Episcopi facultate sibi à Concilio traditi vi debent, quæ pro secretis non est, cùm ad id lex sufficiat Charitatis. Id ergo tantum secreti intimatione prescribitur, vt Religiosi Prelati judicialiter non conueniantur, sed amicabiliter; efficaciter tamen, quia res summi momenti agitur, à qua pender multorum æterna salus, & ex cuius coniunctiæ multorum sequi potest æterna damnatio. Quid autem ex Concilio Tridentino habeatur, ad quod se Regia Schedula referunt, constabit legenti seconis 25. Capit. 14. de Regularibus. Vbi breuis illa, sed valde formidanda conclusio: *Episcopo instante, à suo Superiori intra tempus ab Episcopo praesigendum, senere puniatur, ac de punitione Episcopum certiorum faciat: sin minus, à suo Superiori officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri posit.* Sic Concilium.

Quomodo autem puniendus sit, ibi non dicitur: videtur autem ex Regia Schedula manife-

Provinciarum se tueri, quia in ea non sicut inspecta ratio aliqua specialis, que in Religiosis Nouæ-Hilpanæ, & non in aliis, militaret, sed generalis illa ibidem præmissa: *Que los es causa de mucha inquietud y de afoso ego, envaliarlos a visitar en quanto Curas, con Clerigos, o Religiosos de otras Ordenes: y conuene ejuscas todas las occasiones, que los pueden diuertir de su principal fin.* Et. Quæ quidem ad omnes Religiosos in Indijs Parochialeum euram exercentes constat pertinere. Quâd enim ratio est generalior quam dispositio, hæc per illam ampliatur, juxta Textus & Doctores, quos adducit Dom. Solorzanos Tomo 2. Lib. 2. Cap. 22. num. 71. Videntur autem Religiosi fauori isti renuntiassæ, quia & inconuentibus est obnoxius, iuxta id, quod citatus P. Fr. Ioannes Baptista codem loco scribit ita dicens: *Sed hoc suam habet difficultatem, si Episcopi aliquem eligerent in Visitacionis Religiosum ambitum, honoris, & pecuniarij cupidum & auidum, erga Religionem suam male affectum. Vnde eligit non debet ad tale munus secundum qui sibi sumit honorem, sed qui vocatur a Deo tamquam Aaron.* Sic ille. Cū vero dicatur Episcopum tunc tantum aliquem suo loco milifurum, quando ipse est impeditus; non tenentur Religiosi Visitatores admittere, qui à non impedito mittunt; & Episcopus in hoc non videatur a graui culpâ eximius. Quia vero de impedimento, aut illius defectu, non facile possunt Religiosi iudicare; vbi oppositum non constat, admittenda visitatio est: & cùm confitebit, vitandi tumultus, & res urbane & pacifice transfigenda: neque enim Religiosi iura defendenda sunt more castrorum; & modo ipso defensionis arma præbenda contraria, dum in eo iniurie verbis & actionibus Religiosi moderatione indignis admiscentur.

50 Dico quartò. An Religiosi Indorum Parochi occasione visitationis & correctionis, quæ Episcopis licet circa Officium Parochiale, possint ab illis per Censuras premi, quæstio momenti non levius est: in qua partem affirmantem multis firmat Dom. Solorzanos Lib. 3. Cap. 17. num. 57. & seqq. & in Politica fol. 657. §. Pero no obstante, & seqq. & Lauretus à Franchis in Trouersis pag. 9. & 10. minime Religiosi infensus, licet Vicarius generalis Auenionensis. Et est præcipuum illius fundamentum absoluta iurisdictio Episcoporum in Religiosos Parochos quatenus tales, quæ ex supradictis constat: vbi autem iurisdictio in foro externo est, datur pariter potestas ad compellendum per Censuras, quæ sunt arma Ecclesiastici brachij ad subditos in officio continendos. Pro quo P. Thomas Sancius Lib. 7. de Matrimonio, Disput. 33. num. 22. & 23. plures Auctores adducit: & ita plures etiam sunt, qui in casu nostro ita sentiunt à Dom. Solorzano citati, qui ita practicatum aliquoties ait, præcedente declaratione Lime Peruvij Metropoli. Obligandum tamen nullum ex prefatis Auctoribus esse Religiosum. Pro parte vero negante sunt plurimi apud P. Sancium supra, quatenus generaliter afferunt concessa iurisdictione in aliquem, qui priuilegium habet ne possit excommunicari, aut Censuris alii coerceri, non illas posse in eum ferri, & si ferantur, esse inutilidas. Pro quo facit manifeste Cap. 1. de Priuilegiis in Theauri Indici Tom. II.

Negantem
manuel Roedericus, & P. Henriquez, quos addu-
cit & sequitur P. Thomas Sancius citato num. 23.

& in Operi morali Lib. 6. Cap. 1. num. 14. P. Gal-
par Hurtadus Tractatu de Censuris Disput. 12. n. 5.

P. Martinon Tomo 5. Disput. 5. num. 29. P. Bau-
ny Tomo 2. Tract. 1. Quæb. 12. ad finem P. Peili-
zarius Tract. 8. Cap. 4. numer. 117. §. Maius du-
biu, iuncto Summario eiusdem numeri. Tam-
burinus, Scortia, Peyrinus, Portel, Villalobos,
Aloysius Bariola, quos adducit, & sequitur Diana
Parte 3. Tract. 2. Resolut. 76. & Parte 5. Tract. 9.
Resolut. 43. & alij complures.

Y Y 2. Diff.

Sexto 5. In eos autem. Religioses autem talibus priuilegiis gaudere ibidem P. Sancius ostendit.

Pro Mon-
dicantibus
urgenur
ex Cap. 1.
de Priu-
legiis in 6.

51 Et ut Mendicantes gaudeant, secluso nouo aliquo alio priuilegio, vel cui possit aliquid circa valorem opponi, expendi potest id, quod est animaduersione dignissimum, licet à Doctoribus non videatur adnotatum; in citato inquit Capite sic haberi: *In eos autem, quibus ne interdi, suspensi vel excommunicari a quibusdam val-
eant, à Sede est Apostolica indultum (sic sunt Reli-
giosi quæplures,) in quorum priuilegiis continetur* Et. Quæ decisio negari nequit quominus hodie verum habeat quoad omnia in illa contenta: unde & modo sunt Religiosi quæplures tale priuilegium habentes, quia nunc Religioses præcipue extant, quæ tempore decifonis præfatae vigeant. Est namque Decretalis illa Innocentij Quarti in Concilio Lugdunensi, quod celebratum est Ann. 1245. Quis autem non videat Motiñales omnes illius temporis, etiam nunc vigeare, sicut & Mendicantium plures? Aut quis insuper dubitare, eas ipsas, aut earum aliquas esse, quibus tale sit priuilegium ab Apostolica Sede concessum? Non est autem reuocatum illud, quia de tali reuocatione non constat. Licit enim Alexander Quartus priuilegia concessa ab Intro-
centio Quarto & aliis, præter Regias perlitas, quibus ab antiquo talis erat gratia concessa, reuocauerit speciali Constitutione; Clemens ta-
men Quartus illo clementior, vt ait Ioannes Andreas in Glosa, reuocationem abrogavit, tem-
peramento addito, de quo in Cap. Ne aliqui, eo-
dem Titulo, per quod Ordinarij Censuris vti in Priuilegiatos nequeunt, quando priuilegium concessum non est personarum intuita, sed Religionum, aut locorum, vt in casu nostro. Ex quo videtur evidenter deduci Religiosos Mendicantes excommunicari non posse, aut Censuris alii percelli, nisi quando id in speciali ab Apo-
stolica fuerit Sede dispositum, vt in calibus aliquibus apud Tridentinum. Et idem est de Reli-
giosis alii cum Mendicantibus ecommunicatio-
nem priuilegorum habentibus; quia, vt ex amplissima concessione singulis facta constat, omnia priuilegi participant Religiosibus quibuscumque concessa: ergo & illa, de quibus testatur Concilium, & Innocentius in Decretali illa, cum non constet esse reuocata. Qui discursus videtur euidenter generaliter loquendo, quatinus in casu, de quo loquimur, sit specialis difficultas inferius declaranda. Et ita, licet prædicto discursu non ad ducto, non posse Religiosos grauari Censuris, nisi vbi specialis pro eo concessio est, si pridi-
gium generale habeant, tenent Gambaro, Em-
manuel Roedericus, & P. Henriquez, quos addu-
cit & sequitur P. Thomas Sancius citato num. 23.

Circum re-
uocatione
obseruatio.

52 & seqq. & in Politica fol. 657. §. Pero no obstante, & seqq. & Lauretus à Franchis in Trouersis pag. 9. & 10. minime Religiosi infensus, licet Vicarius generalis Auenionensis. Et est præcipuum illius fundamentum absoluta iurisdictio Episcoporum in Religiosos Parochos quatenus tales, quæ ex supradictis constat: vbi autem iurisdictio in foro externo est, datur pariter potestas ad compellendum per Censuras, quæ sunt arma Ecclesiastici brachij ad subditos in officio continendos. Pro quo P. Thomas Sancius Lib. 7. de Matrimonio, Disput. 33. num. 22. & 23. plures Auctores adducit: & ita plures etiam sunt, qui in casu nostro ita sentiunt à Dom. Solorzano citati, qui ita practicatum aliquoties ait, præcedente declaratione Lime Peruvij Metro-
poli. Obligandum tamen nullum ex prefatis Auctoribus esse Religiosum. Pro parte vero negante sunt plurimi apud P. Sancium supra, quatenus generaliter afferunt concessa iurisdictione in aliquem, qui priuilegium habet ne possit excommunicari, aut Censuris alii coerceri, non illas posse in eum ferri, & si ferantur, esse inutilidas. Pro quo facit manifeste Cap. 1. de Priuilegiis in

Theauri Indici Tom. II.